

ÅRSRAPPORT 2019

Palliative nettverk i Oslo

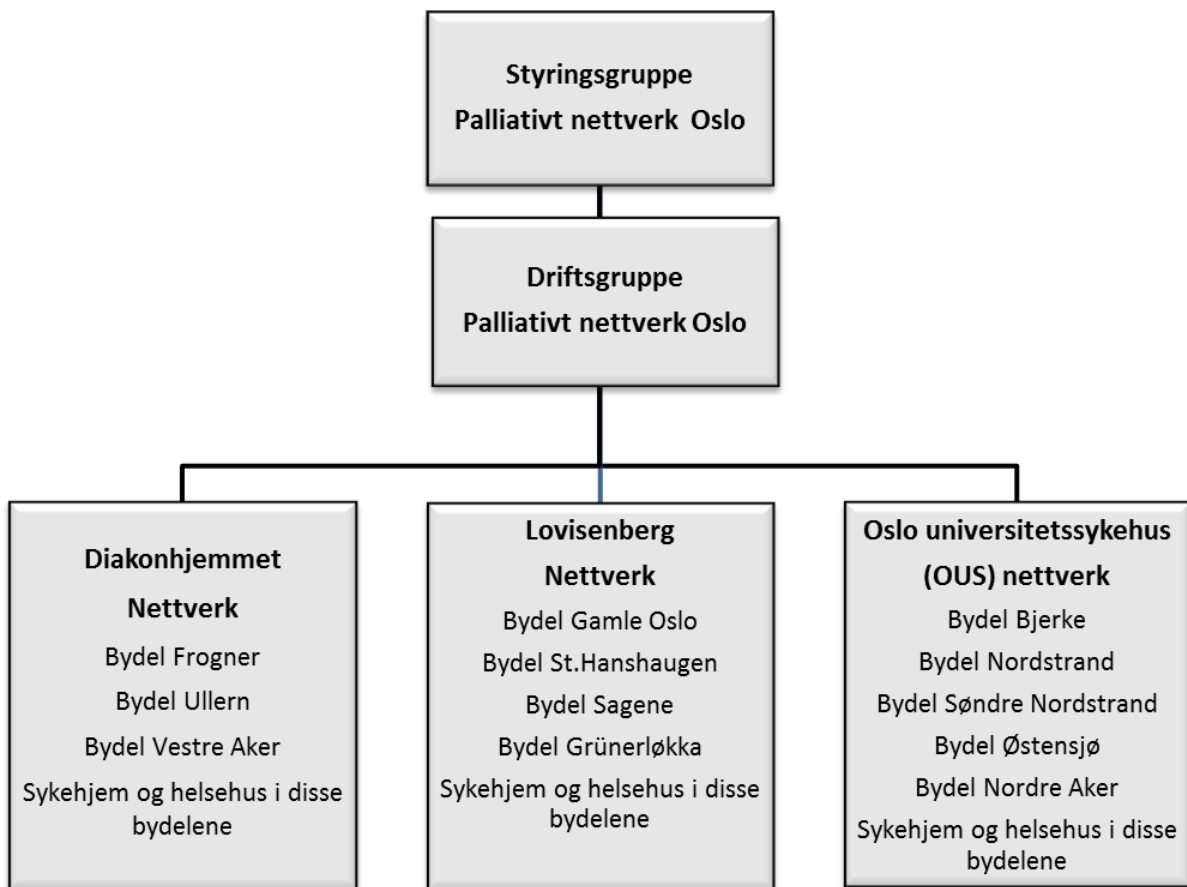
Nettverk av ressurspsykepleiere
innen palliasjon og kreftomsorg

Historisk forankring

I 2001 tok Kompetansesenter for lindrende behandling (KSLB), Ullevål universitetssykehus i samarbeid med Kreftforeningen, initiativ til opprettelse av et sykepleiernettverk i Oslo med fokus på alvorlig syke og døende.

Høsten 2007/2008 ble Oslo-nettverket delt i fire lokale nettverk; Diakonhjemmet, Lovisenberg, Ullevål og Aker sektor mellom bydeler/kommuner tilhørende Aker og A-hus. I perioden 2010/2011 ble Aker slått sammen med Ullevål til Palliativt nettverk Oslo Universitetssykehus, samt at de bydeler som tilhører A-hus sektor ble innlemmet i deres nettverk.

Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen gir føringer for organisering av nettverk av ressursykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg: " *Det bør være en ressursykepleier i hver kommune/sone, i hvert sykehjem og på hver sykehusavdeling (ev. post) som behandler kreftpasienter. Nettverket er sentralt for å ivareta kontinuiteten i pleie- og omsorgstilbudet til kreftpasientene og for å spre kompetanse om palliasjon i hele foretaksområdet*". Videre sier det at " *det palliative senteret skal i samarbeid med regionalt palliativt senter ha ansvaret for kompetansenettverket av ressursykepleiere i sitt foretaksområde*" og " *nettverket bør forankres i forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak og ev. andre involverte parter*".

<http://www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/palliasjon/organisering/kompetansenettverk>

Den 28.08.2013 ble det inngått en avtale mellom Oslo kommune og sykehusene i Oslo som regulerer nettverket av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg. Avtalen ble vedtatt i Samarbeidsutvalget og ligger som en underavtale til Tjenesteavtale 1-koordinerte tjenester.

Det betyr at nettverket av ressurspsykepleiere er forankret på høyeste nivå og at partene har forpliktet seg til å etablere funksjonen ressurspsykepleier i hver bydel, sykehjem og sykehus som har pasienter med behov for palliativ behandling. Videre har de forpliktet seg til å bidra til at ressurspsykepleieren inngår i palliativt nettverk, tilby introduksjonskurs til nye ressurspsykepleiere og sikre ressurspsykepleier tid til å utøve funksjonen.

Avtalen som regulerer nettverket ble revidert i samarbeidsutvalget 15.9.2017, og den viktigste endringen var at nettverket fikk en ny styringsstruktur med en styringsgruppe og en driftsgruppe.

Mandat og oppgaver

Nettverket skal arbeide for å bygge opp og spre kompetanse i palliasjon og kreftomsorg, samt å bedre samhandling mellom sykehus og bydeler for at pasientene og deres pårørende skal oppleve best mulig trygghet og ivaretagelse.

Nettverket arbeider etter føringer fra:

- [Avtale som regulerer nettverk av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg – underavtale til Tjenesteavtale 1- koordinerte tjenester](#)
- [Helsedirektoratet: Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 29 \(2012-2013\) – Morgendagens omsorg](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 26 \(2014-2015\) Fremtidens primærhelsetjeneste - Nærhet og helhet](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Omsorg 2020](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet. NOU 2017: 16. På liv og død – Palliasjon til alvorlig syke og døende.](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: leve med kreft. Nasjonal kreftstrategi 2018-2022](#)
- [Lov om spesialisthelsetjeneste m. m §2-1e](#)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m. m §6-2 nr 2,5,6](#)

Nettverket ledes av en styringsgruppe og driftes av en driftsgruppe. Hvert av sykehusene har ansvar for sektornettverket i sitt lokalsykehusområde.

Funksjon og ansvar for styringsgruppen:

- Sikre helhetlig organisering av nettverket gjennom forpliktende samarbeidsavtale
- Revisjon og oppfølging av driftsgruppens arbeid. Påse at nettverket driftes etter de til enhver tid gjeldende nasjonale og politiske føringer
- Støtte for driftsgruppen
- Sørge for at samarbeidsavtale, funksjonsbeskrivelse og kompetanseplan jevnlig evalueres
- Etablere og utnevne medlemmer til driftsgruppe som skal bidra til praktisk drift, planarbeid og kompetanseutvikling
- Håndtere avvik eller dissens

Funksjon og ansvar for driftsgruppen:

- Ansvar for praktisk drift av nettverket
- Sørge for enhetlig drift av de ulike lokalnettverkene gjennom felles strategi- og årsplan
- Arrangere årlige felles samlinger for Oslo-nettverket med fokus på samhandling og kompetanseheving (jfr. kompetanseplanen)
- Arrangere introduksjonskurs for nye ressursykepleiere
- Utarbeide og revidere felles dokumenter og arbeidsverktøy
- Videreformidle aktuelle nyheter til nettverket
- Helsepolitisk påvirkningsarbeid

Sektornettverkets oppgaver

- Arrangere lokale samlinger for nettverket 12 timer i året jf. kompetanseplan
- Velge et eller flere tema som er definert som problemområde
- Nettverket melder inn sin aktivitet til styringsgruppen for å sikre at ikke flere jobber med samme sak.
- Videreformidle aktuelle nyheter til nettverket
- Arbeidet presenteres og deles med de andre palliative nettverkene på en felles fagdager en gang i året.

Oppgaver for ressurspersonen

Utøver sin funksjon i henhold til funksjonsbeskrivelse som bla. innebærer;

- Fungere som en ressursperson for pasienter og deres pårørende
- Planlegge arbeidet med nærmeste leder
- Veiledning og rådgivning av kollegaer
- Holde kollegaer oppdatert om nyheter og referere fra fagdager
- Skal arbeide for å implementere rutiner for samarbeid og samhandling
- Møte på nettverksdager og felles fagdager

Driftsgruppas arbeid i 2019

Driftsgruppen har hatt fem møter.

Hovedsakene i møtene har vært:

- Felles fagdag desember 2019 (se eget punkt i årsrapport)
- Felles overordnet tema: Å lære for å lære videre
- Arbeid med mål/strategiplan for 2020-2024 utarbeidet av styringsgruppa
- Utarbeidet handlingsplan for 2020/2021
- Oppfølging lokale nettverk og diverse samtaler om samhandlings-temaer
- Oppdateringer nettsiden www.oslo-universitetssykehus.no/palliativt-nettverk-i-oslo

Det er også arrangert et introduksjonskurs 6 timer for nye ressurssykepleiere i mars og oktober med til sammen 45 deltakere. Egne arbeidsgrupper har planlagt introduksjonskurs og felles fagdag.

Styringsgruppens sammensetning pr. 1.1. 2020

Leder: Ellen Bjerkeset, Regional kompetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst
Joran Slaaen, Lovisenberg Diakonale Sykehus
Solrun Tjøstheim, Sykehjemsetaten Oslo kommune
Heidi Strömborg Sand, Helseetaten Oslo kommune
Heidi Fugli, Fylkesmannen Oslo og Akershus
Vibeche Fahsing, Kreftforeningen

Driftsgruppens sammensetning pr. 1.1. 2020

Leder: Anne Kristine Dalene, nettverksleder OUS sektor
Nestleder: Liv Fuglum Sætre, nettverksleder Lovisenberg sektor
Lars Holtet, nettverksleder Diakonhjemmet sektor
Saskia Berdal, Fransiskushjelpen
Rigmor Vinskei Lindahl, Hospice Lovisenberg
Lisbeth Klemetsen, bydel Nordstrand
Elsie Hannon, Senter for fagutvikling og forskning, Sykehjemsetaten Oslo kommune
Reidun Nordlien, avdelingsleder på lindrende enhet på Solvang Helsehus

Nettverkens aktiviteter 2019

Oslo Universitetssykehus sektor – Leder Anne Kristine Dalene, Seksjon Lindrende Behandling, Oslo Universitetssykehus.

Antall medlemmer: 100

Antall møter: 2 fagdager á 6 timer

Tema:

- Etisk refleksjon i praksis
- ALS: Sykdomslære og symptombilde
- Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten
- Samhandling/aktuelt: Erfaringer fra Nordstrand og Østensjø bydel
- Lære for å lære videre» - hvordan få det til i praksis?
- Kollegastøtte og egenomsorg i en travel hverdag.
- Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase – og hvordan implementere dem på egen arbeidsplass?
- Bivirkninger av immunterapi – hva bør sykepleieren kunne?
- Psykososial oppfølging av ungdom og unge voksne med inkurabel kreftsykdom

Antall deltakere på møtene:

Mars 2019:47

Oktober 2019: 45

Oppgaver som videreføres: Arrangere fagdager for kompetanseheving/møtepunkt. Implementering av vedtatt avtale og funksjonsbeskrivelse. Jobbe for at ressursykepleierne opplever eierskap og tilhørighet.

Satsningsområde 2020: Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase. Videre fokus på implementering av avtalen, signering av funksjonsbeskrivelsen. Utvikle ressursykepleierens eierskap til nettverket og sin rolle. Drifte arbeidsutvalg som støtter nettverkslederen i å arrangere fagdager.

Lovisenberg sektor – Leder Liv Fuglum Sætre, Livshjelpsenteret, Lovisenberg Diakonale Sykehus

Antall møter: 6

Antall medlemmer: 58

Antall medlemmer på møter: mellom 15 og 25

Tema på fagdager

- Kommunikasjon med den sårbare pasient og pårørende
- Eldre og munnhelse
- Gjennomgang av aktuelle nettsider for palliasjon
- Fatigue
- Kollegastøtte og egenomsorg i en travel hverdag
- Hvordan kan vi bruke hverandre på den tverrfaglige arena

Oppgaver som videreføres: Synliggjøring av nettverkets rolle i samhandlingen rundt palliative pasienter i Lovisenberg sektor. Fortsette arbeidet med å implementere funksjonsbeskrivelsen

Innlegg på fagdagen: Presentasjon av nettverket og tanker rundt nettverkets betydning for ressurspsykeleiere

Satsningsområde 2020:

Nasjonale faglige råd for lindring i livets slutfase vil ligge til grunn for temavalg på nettverksmøter dette året.

Det er flere nye ressurspersoner tilknyttet nettverket, og vi vil vektlegge bevisstgjøring i rollen som ressurspsykeleier. Vi vil videre fortsette å ha dialogbasert undervisning, der nettverksmøtene vil være en viktig samhandlingsarena med spesielt fokus på rolle og kompetanseoverføring.

Diakonhjemmet sektor – Leder Lars Holtet, leder for palliativt team Diakonhjemmet sykehus

Møte med Kreftkoordinatorere/Kreftpsykeleiere

Antall møter: 2

Antall medlemmer: 9

To sykeleiere fra hver av disse bydelene: Frogner, Vestre Aker og Ullern. I tillegg to sykeleiere og en lege fra Palliativt team.

Antall deltakere på møtene: 8-9

Oppgaver som videreføres:

Styrke/bedre samarbeidet. Avklare ansvarsfordeling. Planlagt x 4 møter i 2020.

Samlinger for ressurspsykeleiere:

Antall møter: 4

Antall medlemmer: ca.35.

Antall deltakere på møtene: 5-12

Tema:

- Presentasjon av prosjektet Livets siste dager.

Video-konferanse-undervisning fra Palliativt team ved Sykehuset Telemark, Skien.

Tema:

- Behandlings- og omsorgsavklaring – to sider av samme sak?
- Å leve med smerter
- Hva kan Kreftforeningens rettshjelp bidra med?
- Forhåndssamtaler

Oppgaver som videreføres:

Fortsette med undervisningen fra Sykehuset i Telemark. I 2020 blir det x 8 møter á 1 time. Samtale med sykepleiere som kommer fra sykehjem/helsehus mot slutten av palliasjonsforum (etter undervisningen) for å styrke samarbeide, snakke om utfordringer de måtte ha innenfor palliasjonsarbeidet på sin arbeidsplass.

Innlegg på fagdagen 2020:

Presentasjon av Palliativt team ved Diakonhjemmet Sykehus og det palliative nettverket i Diakonhjemmet Sykehus sin sektor.

Satsningsområde 2020:

Få til et formalisert samarbeide med sykepleier, lege og eventuelt «Palliasjonsteam» ved Ullern Helsehus.

Fagdag 3.12.19

Felles fagdag for palliative nettverk i Oslo, ble holdt på Diakonhjemmet 3. desember. Ressurssykepleierne var spesielt invitert, men også kollegaer og andre interesserte var velkomne.

118 deltakere var til stede. Av disse kom 16 fra langtidshjem, 16 fra helsehus, 41 fra hjemmetjenesten og 46 fra sykehus/spesialisthelsetjenesten og andre samarbeidspartnere. Vi er svært takknemlig for støtte fra Bundistiftelsen som nok en gang har gjorde det mulig for oss å arrangere en flott fagdag!

Temaer:

Sarah Roxana Herlofsen, forfatter og PhD i biomedisin ved medisinsk fakultet UiO
«Om kunnskap, trøst og håp- hvordan snakke med barn om kreft»

Katrine Gahre Fjeld, tannlege, PhD, Odontologisk fakultet, UiO
«Munnhelse hos syke eldre»

Lars Holtet, leder for palliativt team, Diakonhjemmet sykehus
«Døden i et sosialt perspektiv»

Marit Figenschau, forfatter av boken «Omstart – forsoning og frigjøring»
«Kan livskriser føre til noe nytt og meningsfylt?»

Deltakerne fikk også høre aktuelt fra Fransiskushjelpen, Gatehospitalet, Sykehjemsetaten, Lovisenberg Lindring og Livshjelp (tidligere Hospice Lovisenberg), Kreftforeningen og Regionalt kompetansesenter for lindrende behandling Helse Sør-Øst (KLB). Anne Kristine Dalene informerte om nettverksarbeid og aktuelle saker innen palliasjonsfeltet i Oslo. Programmet ble evaluert i en Questback, og fikk gode tilbakemeldinger. Vi fikk også mange gode tips til temaer til kommende fagdager, som arbeidsgruppen for fagdagen 2020 tar med seg i planleggingen.

Dato for neste års fagdag er 17.11.2020 fra kl.8-15.00

Overordnede mål og hovedsatsninger for driftsgruppa i 2020.

Hovedmål for nettverket:

- A. Bidra til at helse- og omsorgstilbudet til pasient og pårørende er av høy kvalitet
- B. Styrke kompetansen i palliasjon og kreftomsorg til ressurspersonene og dermed i alle
- C. Nettverket er forankret i ledelsen på alle nivå
- D. Leder og ressursperson er gjensidig forpliktet på nettverksarbeidet
avdelinger, enheter/soner der det er pasienter med behov for lindrende behandling
- E. Bidra til bedre samhandling rundt pasienter i palliativ fase, på tvers av nivåer, etater og faggrupper

Delmål for 2020:

1. Implementere nasjonale faglige råd på egen arbeidsplass
2. Økt etisk bevissthet i det daglige arbeidet
3. Ressurspersoner med kompetanse tilsvarende nivå B i handlingsprogrammet.
4. Økt fokus på hospitering
5. Sikre at rollen som ressursperson er kjent og mest mulig likt definert i hele Oslo-nettverket
6. Etablert kontaktmulighet med ressurspsykeleierne ledere
7. Økt samhandling med andre aktuelle tjenester, som f.eks. NAV, helsesykepleiere, tros- og livssynssamfunn (knyttet til den enkelte pasient)
8. Kartlegge bruken av ulike anbefalte verktøy i de ulike nettverkene og arbeidsplassene